

Cuvânt înainte

A. Argument

Lectura ultimelor documente legate de politica lingvistică europeană ne arată cât de mult s-a schimbat discursul referitor la predarea limbilor în *Noua Europă*. Așa cum era și firesc, această practică pare să fi fost plasată, definitiv, sub zodia *comunicării interculturale*. Dacă ne gândim că limba constituie o cale de acces autentică spre spațiul mental al unui popor, înțelegem de ce *instanțele* menite să aleagă modelul cel mai nimerit de predare a limbilor au ales să-și justifice deciziile apelând la un concept atât de generos. Se pare că majoritatea practicienilor din acest domeniu au înțeles, în sfârșit, că învățarea oricărei limbi, mai mult sau mai puțin vorbite, trebuie privită ca un act ce depășește dimensiunile unei simple opțiuni individuale, înobilându-se cu trăsăturile unui veritabil act de cunoaștere interculturală. Iată de ce se cuvine, credem, ca și destinul limbii române, în calitatea ei de *limbă europeană*, să fie reorientat, prin formularea unei noi politici lingvistice, în acord cu cea europeană, care să restructureze întreg procesul de predare/ învățare/ evaluare.

Încercarea de racordare la politica lingvistică europeană nu trebuie înțeleasă ca un act gratuit, dictat de dorința adaptării la tendințele prezente în moda *euro-integrării*. Mobilul esențial al unui asemenea demers ține de recunoașterea binefacerilor aduse de procesul de *standardizare* în activitatea de predare a limbilor străine, de dorința de valorificare a experienței acumulate de-a lungul a zeci de ani de către experții în limbile de mare circulație, care au depășit de multă vreme etapa tatonărilor și a experimentărilor de tot felul. Prin urmare, pentru a evita căderea în naivitățile penibile ale începătorului dezinformați, consultarea bibliografiei de specialitate și a documentelor europene de ultimă oră este indispensabilă, chiar dacă, în ochii unui neprofesionist, activitatea de predare a propriei limbi pare o activitate cât se poate de banală.

La Universitatea Babeș-Bolyai, sarcina gestionării domeniului RLS îi revine *Departamentului de limbă, cultură și civilizație românească*, care funcționează în cadrul Facultății de Litere. Primul obiectiv pe care și l-a propus echipa de cercetare a acestui departament a fost *compatibilizarea testelor de limba română ca limbă străină cu testele de limbi străine de largă recunoaștere*. Volumul de față propune câteva modele de teste, care să constituie *instrumente de (auto)evaluare* cât mai obiective, capabile să cuantifice cu exactitate gradul de stăpânire a limbii române. În egală măsură, materialul poate fi utilizat și în procesul de predare/ învățare. Cu ajutorul lui, cursantul va fi orientat pentru a conștientiza care sunt competențele ce urmează a fi evaluate și ce tip de operații cognitive vizează fiecare tip de exercițiu în parte (memorarea informației, analizarea și interpretarea acesteia, realizarea unor inferențe etc.).

B. Concepția lucrării. Principii generale respectate în elaborarea testelor

1. Elaborarea testelor s-a făcut în conformitate cu scala pentru evaluarea cunoștințelor lingvistice (primele 4 trepte – A1, A2, B1, B2), prezentată în *Cadrul Comun European de Referință pentru învățarea limbilor moderne: învățare, predare, evaluare*. Întrucât grila de auto-evaluare trasează doar un cadru orientativ general pentru toate limbile, am considerat necesar să operăm, în prealabil, o reorganizare a programei de predare a RLS în funcție de nivelurile de competență lingvistică. Pentru a delimita cu claritate aceste niveluri, am realizat, în prealabil, *o descriere amănunțită a structurilor morfo-sintactice, a sferelor lexicale și a actelor de vorbire proprii fiecărui nivel în parte*. Odată stabilite granițele între aceste niveluri, s-a impus respectarea riguroasă a acestora, atât în selectarea textelor propuse spre înțelegere în cadrul fiecărui test, cât și în formularea cerințelor, unde am evitat utilizarea unor structuri nespecifice nivelului evaluat. În *stabilirea numărului de ore coresponsător fiecărui palier* s-a urmărit nu atât timpul necesar pentru predarea conținutului specific fiecărui nivel în parte, cât,

mai ales, intervalul minim de care are nevoie candidatul pentru dobândirea efectivă a competențelor stabilite pentru nivelul respectiv.

2. Delimitarea clară a abilităților testate în *secțiuni separate - înțelegere după auz, înțelegerea unui text scris, gramatică și vocabular, producere creativă de text și examinare orală* - a impus ca, în cadrul aceleiași secțiuni, să nu fie incluse tipuri de exerciții care vizează competențe diferite. De aceea, s-a acordat o atenție sporită formulării cerințelor, în așa fel încât acestea să nu solicite competențe combinate.

3. Pentru a se asigura examinarea unor procese cognitive diferite, fiecare test conține *exerciții diferite*, evitându-se repetarea exercițiilor de același tip.

4. Gradul de dificultate a vocabularului și a structurilor utilizate a fost ajustat atât în funcție de nivelul examinat, cât și de *secțiunea* în cauză. Astfel, în exercițiile de *gramatică și vocabular* s-a încercat utilizarea exclusivă a unor cuvinte presupus-cunoscute de către candidați; la secțiunile *înțelegere după auz și înțelegerea unui text scris* s-a folosit un vocabular presupus-cunoscut în proporție de 85-90 %, în condițiile în care se consideră că un text poate fi înțeles dacă 75-80 % din vocabularul lui este cunoscut candidatului.

5. S-a încercat, pe cât posibil, *uniformizarea instrucțiunilor de lucru*, prin utilizarea unor structuri standard, regășibile la toate nivelurile examinate. La nivelurile inferioare, s-a evitat utilizarea unor structuri care nu au fost introduse la nivelul testat.

6. În scopul diversificării tipurilor de exerciții și pentru o mai bună clarificare a situațiilor de comunicare în care este plasat candidatul (proba orală), au fost utilizate diverse *imagini* (fotografii, desene etc.).

7. S-a urmărit *uniformizarea sistemului de notare*, astfel încât fiecare secțiune, la toate nivelurile, însumează 20 de puncte, care se calculează în funcție de numărul de poziții stabilite pentru fiecare nivel.

8. În *selectarea textelor* propuse pentru testarea abilităților de înțelegere, am optat pentru texte care conțin informații cât mai generale și, dacă a fost posibil, *neutre* din punct de vedere cultural, având în vedere faptul că un test de limbă nu-și propune să evalueze, cu precădere, cunoștințe de ordin cultural. Pentru a se asigura o mai mare autenticitate a mostrelor de limbă propuse, începând cu nivelul A2 s-a renunțat la confecționarea artificială a textelor, acestea fiind preluate din diverse publicații și adaptate nivelului corespunzător.

C. Descrierea lucrării

Secțiunea de testare propriu-zisă debutează cu trei *teste de plasare*, care ar putea fi utilizate, la nevoie, și ca *teste globale*, întrucât permit și evaluarea cunoștințelor unor candidați cu un nivel mai scăzut de cunoaștere a limbii. Se știe că, în general, testele globale se aplică în cazul celor care stăpânesc cel puțin nivelul prag de cunoaștere a unei limbi. Prin gradarea scrupuloasă a cerințelor formulate, în cadrul fiecărei secțiuni, am încercat să realizăm un model diferit de testare globală, care să ofere o șansă și celor situați sub nivelul prag.

Următoarele *teste* reprezintă *modele pentru fiecare nivel în parte*, încercând să ofere un posibil șablon, în funcție de care să fie concepute alte teste.

Transcrierea textelor înregistrate din cadrul secțiunii *Înțelegere după auz* constituie o anexă importantă a lucrării, întrucât va permite verificarea înțelegerii corecte a informațiilor transmise prin mijloacele audio. *Cheile* testelor vor face posibilă utilizarea volumului și ca *instrument de auto-evaluare*.

Pentru a facilita activitatea examinerilor, ne-am gândit să formulăm și câteva indicații menite să asigure caracterul unitar al procesului de testare, indiferent cine va realiza evaluarea.

E.P.